

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Arkadaşlar,

Geride bıraktığımız günler, milletimizi derinden üzen şehit haberleri ve orman yangınlarıyla geçmiştir. Şehitlerimize Allah'tan rahmet; kederli ailelerine, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyoruz. İzmir, Karabük, Bursa ve Antalya başta olmak üzere birçok ilimizde meydana gelen orman yangınları, ciddi kayıplara yol açmış; yalnızca doğamıza değil, hepimizin yüreğine de ateş düşürmüştür. Yangınlarda yaşamını yitiren görevli ve gönüllülerimize Allah'tan rahmet; etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz. Mekânları cennet olsun.

Değerli Meclis Üyeleri,

Hatırlayacağınız üzere yılın başında, geleneksel hale getirdiğimiz şekilde, bir önceki yılın değerlendirmesini yapmış ve 2025 yılına ilişkin beklentilerinizi sizlerden talep etmiştik. O günlerde 2025 yılına dair daha iyimser bir tablo öngörüydük. Yılın ilk yarısını geride bırakmışken, bu beklentilerin ne ölçüde karşılandığını bazı rakamlarla sizlerle paylaşmak isterim.

Yılbaşından bugüne yıllık enflasyon yaklaşık 9 puan geriledi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) faizlerinde ise sınırlı bir düşüş gerçekleşmiştir. Yılın ilk yarısında enflasyon %15.66 artarken dolar fiyatı yaklaşık %11 yükselmiştir. Buna karşın iş dünyasının krediye erişimde yaşadığı sıkıntılar ve maliyet baskıları, yıl başına göre artarak devam etmektedir.

Merkez Bankası açıkladığı son kararlar politika faizini %46'dan %43'e fonlama faizini de %49'dan %46'ya indirmiştir. Dileğimiz bu üç puanlık düşüşün kredi maliyetlerine hızlı bir biçimde ve daha anlamlı düzeyde yansmasıdır.

Değerli Arkadaşlar,

Dünyaya en açık kentlerimizin başında gelen Antalya'mızda, ekonomik büyümenin ne yazık ki Türkiye ortalamasının altında kaldığını görüyoruz.

Bu durumu tetikleyen en önemli etkenlerin başında, döviz fiyatlarındaki baskı geliyor. Enflasyonun yaklaşık yarısı kadar artan döviz kuru, bir yandan turizm sektörümüzü, diğer yandan ihracatımızı ciddi biçimde zorluyor. Rekabet gücümüz olumsuz etkileniyor.

Turizmde de, ihracatta da, uzun yıllardır emek vererek oluşturduğumuz yerleşik pazarlarımızı, bizden çok daha geriden gelen ülkelere kaptırma riskiyle karşı karşıyayız. Önümüzdeki küresel ticaret rotasına baktığımızda, ne kent olarak ne de ülke olarak böyle bir pazar kaybını göze alma lüksümüz yok. Zaten uluslararası ticarete korumacılık giderek artıyor. Kuralı, kanunsuz, keyfi uygulamalar yaygınlaşıyor. Bu zorluklara karşı hep birlikte mücadele etmemiz

gerekirken, bir de kendi yarattığımız yapay zorluklarla uğraşmak durumunda kalmamız, bizi daha da geri düşürüyor.

Yılın ilk yarısı itibarıyla kentimizdeki ekonomik faaliyetler, maalesef ortalamanın altında kaldı. Bunun başlıca nedenlerini şöyle özetleyebilirim:

- Krediye erişimde yaşanan ciddi zorluklar,
- Üretim ve hizmet maliyetleri hızla artarken döviz kurunun yerinde sayması,
- Dış talepteki daralma,
- Ve halkın alım gücünün zayıflamasıyla ortaya çıkan talep yetersizliği...

Bu tablo bize gösteriyor ki; hem yerel düzeyde hem de ulusal düzeyde daha öngörülebilir, daha dengeli ve rekabet gücümüzü artıracak politikalar hayata geçirmemiz gerekiyor.

Değerli Meclis Üyeleri,

Yılın ilk yarısı itibarıyla kurulan şirket sayısı ülkemizde % -1, kentimizde % -4.5 azalmıştır. Kapanan şirket sayısı ülkemizde %15, kentimizde %24 artmıştır. Protestolu senet tutarı ülkemizde %99, kentimizde %134 artarken karşılıksız çek tutarı ise ülkemizde %133, kentimizde %77 artmıştır. Çekle işlem hacmi ülkemizde %111, kentimizde ise %124 artmıştır. Yılın ilk çeyreği itibarıyla yıllık kredi kullanım artışı ülkemizde %37 ve kentimizde ise %40 olmuştur. Ticarete yönelik kredi kullanımı ülkemizde %23, kentimizde %52 artarken tarımsal kredi kullanımı ise ülkemizde %47, kentimizde %48 artmıştır. Kredi kartı hacmi ülkemizde %57, kentimizde %46 artarken tüketici kredileri ise ülkemizde %23, kentimizde %22 artabilmiştir. Yılın ilk yarısı itibarıyla toplam ihracat ülkemizde %4.8 artarken kentimizde % -1.7 azalmıştır. Tarımsal ihracat ise ülkemizde binde 6, kentimizde ise %3.8 artmıştır. Yaş meyve sebze ihracatı ülkemizde % -1.4 azalırken kentimizde %3.4 artmıştır.

Kentimiz ve ülkemiz için sizlerle paylaştığım bu rakamlar, bir önceki yıla göre değişimlerdir. Yani yıllık rakamlardır. Yıllık enflasyon ile karşılaştırdığımızda görüyoruz ki ne kredilerdeki ne de ihracattaki artışlar reel olarak bir büyümeyi bizlere işaret etmemektedir.

Yılın ilk yarısına ait temel veriler, Antalya'nın hem Türkiye ortalamasının hem de kendi geçmiş yıllarına kıyasla geride kaldığını ortaya koymaktadır. Bu tablo, kent ekonomisindeki durgunluğun derinleştiğini ve işletmelerin ayakta kalmakta her geçen gün daha fazla zorlandığını göstermektedir. Nitekim son yıllarda konkordato ve iflas başvurularındaki artış, bu zorlanmanın açık bir göstergesidir.

Değerli Arkadaşlar,

Üyelerimizin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla yıl başından bu yana uğraştığınız "TOBB Nefes Kredisi"ni bu ay başında başlattık. Kredinin yeniden devreye alınması, zor durumda olan üyelerimize önemli bir destek sağlamaktadır. Kredi imkanının yeniden sunulmasında emeği geçen başta TOBB Başkanımız Sayın M. Rifat Hisarcıklıoğlu olmak üzere, Kredi Garanti Fonu ve projeye destek veren banka yöneticilerine teşekkür ediyorum. TOBB olarak, kredi limitinin artırılması yönündeki girişimlerimiz ise devam etmektedir.

Değerli Arkadaşlar,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'mızca başlatılan Yerel Kalkınma Hamlesi kapsamında Antalya'mız için 4 stratejik yatırım alanı belirlenmiştir.

- Sporcu Sağlığı ve Performans Merkezi
- Katma Değeri Yüksek Tıbbi ve Aromatik Bitkisel Ürünlerin Üretimi
- Mikroalg Tabanlı Omega-3 ve Biyogübre Üretimi
- Organik Sera Atıklarından Selüloz ve/veya Mikrobiyal Gübre Üretim Tesisi

Bu yatırımlara yönelik makine desteği, faiz/kar payı desteği, KDV istisnası, yatırım yeri tahsisi, gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren desteği sunulmaktadır. Üyelerimiz ve sektörümüz tarafından bu fırsatın değerlendirilmesini diliyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Faaliyet videomuzdan da izlediğiniz gibi, Tataristan Başbakan Yardımcısı ve aynı zamanda Tarım ve Gıda Bakanı Sayın Marat Zyabbarov'u Borsamızda konuk ettik. Gerçekleştirdiğimiz görüşmede, ülkelerimiz arasında ve özelde kentimizle tarım alanındaki iş birliği olanaklarını değerlendirdik. Süt ve süt ürünleri, fide üretimi ve tarım teknolojileri alanında faaliyet gösteren üye firmalarımızı ziyaret ederek, üretimleri hakkında bilgi edindik. Ayrıca tarımsal Ar-Ge çalışmalarını yerinde inceledik ve olası ortak projeler üzerinde durduk. Nazik ziyaretleri için Sayın Bakan'a ve program boyunca bizlerle olan yönetim kurulu ve meclis üyesi arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Arkadaşlar,

Uzun süren kapsamlı bir çalışmayla; uzmanlarımızın, sektör temsilcilerimizin ve ilgili paydaşlarımızın katılımıyla çok sayıda görüşme, odak grup toplantısı ve ardından düzenlediğimiz üç ayrı geniş katılımlı toplantı sonucunda "Yaş Meyve Sebze Piyasası ve Hal Mevzuatı: Tespitler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı raporumuzu hazırladık. Borsamız ve Antalya Tarım Konseyi üyelerimizle birlikte Ticaret Bakan Yardımcımız Sayın Mahmut Gürcan'ı ziyaret ederek raporumuzu sunduk. İlgi ve destekleri için Sayın Bakan Yardımcımıza teşekkür ediyor, hazırlamış olduğumuz raporun mevzuat çalışmalarında katkı sağlamasını temenni ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

1.Meslek komitemizin, kentimize hububat odaklı bir lisanslı depo kurulmasına yönelik talebi doğrultusunda hazırladığımız ön fizibilite raporumuzu kısa sürede tamamladık. Raporumuzu, ay başında üyelerimizin ve ilgili kurumlarımızın katılımıyla düzenlediğimiz geniş kapsamlı toplantıda paylaştık. Toplantıda; kentimizin üretim kapasitesi, ürün deseni, mevcut depolama altyapısı, lisanslı depo ihtiyacı, yatırımın fizibilitesi ve olası ekonomik etkileri tüm yönleriyle değerlendirildi. Üyelerimiz tarafından olumlu karşılanan raporumuzun ardından, projenin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürüyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Küresel tarım ve gıda ticareti konusundaki korumacılık giderek yayılmaktadır. Adına ister sürdürülebilirlik kriterleri deyin ister gıda güvenliği ya da başka bir kısıtlayıcı gümrük standardı

deyin! Bunların hepsinin esası, yurtiçi üreticiyi kollamaya çıkıyor. Örneğin AB, bütçesinin %40'nı bu işlere ayırıyor. Çünkü tarım ve gıda ürünlerindeki arz güvenliği özellikle salgın ve sonrasında stratejik bir önem kazanmıştır.

OECD ve FAO işbirliğinde hazırlanan 2025-2034 Tarımsal Görünüm Raporu'nda, önümüzdeki 10 yıla ilişkin tarımsal ürün piyasalarına dair beklentileri değerlendirilmektedir. Kentimizi, ülkemizi ve sektörümüzü yakından ilgilendiren değerlendirmelere göre, tarım dünyasını zorlu bir dönem beklemektedir. Rapora göre, önümüzdeki on yılda tarımsal üretimde toplam %14 oranında artış beklenirken, tüketimdeki artış %13 seviyesinde kalacaktır. Ancak bu artışların büyük bölümü düşük ve orta gelirli ülkelerde gerçekleşecektir. Özellikle Asya ve Afrika ülkeleri ön plana çıkacaktır. Bu bölgelerde hem satın alma gücündeki artış hem de tarımsal verimlilikteki görece yükselme bu gelişmeleri tetiklemektedir. Örneğin tarımsal alanlarda yıllık binde 1.4'lük bir artış öngörülürken, tahıl üretiminde yıllık %1.1'lik bir büyüme beklenmektedir. Alan artışı ile üretim artışı arasındaki bu yaklaşık 10 kat fark, verimlilik artışından kaynaklanmaktadır. Hayvancılık, tavukçuluk ve balıkçılık konularında da benzer tehditler bizi beklemektedir.

Önümüzdeki 10 yıl boyunca yaşanması muhtemel gelişmeleri raporlayan ve birbirini destekleyen çalışmalara göre mutlaka hazırlıklarımızı şimdiden yapmalıyız. Tarım alanlarımızı artırmalı ve mevcut tarım topraklarımıza gözümüz gibi bakmalıyız. Tarımsal faaliyette bulunan vatandaşlarımızı asla yıldırırmamalıyız ve motive etmeliyiz. Çünkü bir taraftan iklim değişikliği zorlukları diğer taraftan küresel arz ve talep koşullarının zorlamaları karşımızda durmaktadır. Bunlara ilave olarak bir de tarımsal faaliyetlerin sürdürülmesine yönelik yaratılmış zorlamalar ile üretimden vazgeçmek zorunda kalan ciddi bir kesimle karşı karşıya kalmamalıyız.

Değerli Arkadaşlar,

Uzun yıllardır dile getirdiğimiz genel tarım sayımı başlamıştır. Bu sayımdan en büyük beklentimiz; arazi varlığımız, hayvan mevcudumuz, makine parkımız, tarımsal işletmelerimiz, çalışanlarımız ve arazi kullanım şeklimiz gibi temel başlıklarda, doğrudan sahada yapılan kapsamlı ve gerçekçi bir tam sayımın gerçekleştirilmesidir. Ancak bu sayede, tarım sektörümüzde farklı kesimler, bölgeler ve ürünler için ihtiyaçlara dayalı, gerçeklerle uyumlu bir üretim planlaması yapılabilecek; buna bağlı olarak da daha etkili ve hedef odaklı bir destekleme politikası hayata geçirilebilecektir.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

